

Ivi Sepp

Taavi Tammsaar

EESTI KEELE ÕPIK

vene õppekeelegra kooli IV klassile

1. osa

Haridus- ja Teadusministeerium kinnitab:
õpik vastab põhikooli ja gümnaasiumi riiklikule õppekavale.

Retsenseerinud Siret Hermaste, Laine Tammela, Kristi Saarso
Toimetajad: Tiina Tomingas, Jelena Sivenkova
Korrektor: Mall Põldmäe
Kujundaja: Mare Kõrtsini
Tehniline toimetaja: Gädvi Tammann
Fotod: Koolibri

ISBN 978-9985-0-2098-2
Tallinn, 2007

© Taavi Tammsaar, Ivi Sepp, 2007
© Illustratsioonid: Maite Kotta, 2007
© Kirjastus Koolibri, 2007

Kõik õigused on kaitstud. Ilma autoriõiguse omanike eelneva kirjaliku loata pole lubatud ühtki selle õpiku osa paljundada ei elektroonilisel, mehaanilisel ega muul viisil.

Kirjastus palub endast märku anda kõikidel autoritel, kelle loomingut on selles õpikus avaldatud, aga kellega pole õnnestunud ühendust saada.

kuulamisülesanne

iseseisev töö (kodutöö)

kahekõne

kordamine

loe sõnaraamatuga

ülesanne jätkub
järgmisel leheküljel

Kirjastus Koolibri
Hiiu 38
11620 Tallinn
www.koolibri.ee

Greif

Trükitud Greifi trükikojas

SISUKORD

1. teema

SUVI LÄBI, JÄLLE KOOLI 6

Matkalaul 6

Suvel 6

Kas sa tunnend Eestimaad? 10

Jaanipäev 12

Jaan läeb jaanitulele

(*Eesti rahvaviisi järgi Riho Päts*) 13

pean/pidin + *ma*-tegevusnimi

saan/sain; võin/võisin; tahan/tahtsin

+ *da*-tegevusnimi 14

Hääldus: lühike ja pikk vokaal 14

2. teema

MINU SÕBER / MINU SÕBRANNA 15

Uued sõbrad 15

Tähestik 16

Kordamine on tarkuse ema:

Kes? Kelle (oma)? Keda? Kellel?

Kellele? Tegusõnade eitus 17–20

3. teema

MIDA JUKU EI ÕPI, SEDA JUHAN EI TEA 21

Neli pilti (*Olivia Saar*) 21

Koolitarbed 22

Kooliteel 23

Tunnid. Jura tunniplaan 24

Eesti keele tunnis 25

Pliiatsipahandus (*Maia Kivik*) 28

Palun vabandust, et ma tundi
hilinesin 29

Tegusõna *minema* pööramine

olevikus ja minevikus, eitus 30

Tegusõna *käima* pööramine

olevikus ja minevikus, eitus 31

3.1 teema

KOOLIMAJA 32

Liitnimisõna (kooli-, klassi-) 32

Meie koolimaja 32

Klassiruum 34

Tegusõna *õppima* pööramine

olevikus ja minevikus, eitus 35

Tegusõna *lugema* pööramine

olevikus ja minevikus, eitus 36

Eesti keele tunnis 37

Küsisõnad. Ainsus, mitmus.

Omadussõna mitmus 39

Tüdrukud ja poisid 40

Aju 41

õ, ä, ö, ü hääldus:

Juss sööb õuna (*Ain Väät*) 42

Kas sa tead? (*Milvi Panga*) 42

Tööd (*Olivia Saar*) 42

Kordamine on tarkuse ema 43

4. teema

TASA SÕUAD, KAUGELE JÕUAD 45

Trammisõit (*Tiina Tootsi*) 45

Kellega? Kuidas? 46

Kolm sõpra (*Erika Esop*) 48

Kui vana on valgusfoor? 49

lubama, keelama (kellel?
mida teha?) 49
Tipp, Täpp ja kolm jänkupoissi I
(*Uno Leiese järgi*) 50
Tänaval 52
Bussis (*Leida Tigase järgi*) 54
Tipp, Täpp ja kolm jänkupoissi II
(*Uno Leiese järgi*) 55
Liiklusreeglid 56
Kordamine on tarkuse ema 58

5. teema SÜGIS 60

Ilm Eestis ja mujal maailmas 61
Vihma sajab (*Maimu Linnamägi*) 62
Vihmalaul (*Erika Esop*) 62
Aed 63
Sügis aias 63
palju/vähe – tööd/töid/inimesi 64
Liitnimisõnad (-puu, -pöösas, -moos,
-mahl) 64–65
Kodu (*Heljo Mänd*) 65
Ühepajatoit (*Venda Sõelsepp*) 66
Tegusõna *korjama* pööramine
olevikus ja minevikus, eitus 67
Pöllul 68
Liitnimisõnad (-salat, -supp) 68
Tegusõnade *võtma, tooma ja tegema*
pööramine olevikus ja minevikus,
eitus 70
Moosikeetja (*Erika Esop*) 71
Tegusõna *sõitma* pööramine
olevikus ja minevikus, eitus 72
Hunt 72
Karu 73

Liitnimisõnad (-leht, -riisikas, -seen) 74
Lähme seenele! 75
Seeni tarvitatakse toiduks 77
Sügis (*Julius Oro*) 78
Tegusõnade pööramine olevikus
ja minevikus, eitus 79
Kordamine on tarkuse ema 81

6. teema MINU PEREKOND 83

Teedu pere 83
Vanaema (*Kustas Kikerpuu*) 87
Lilled 88
Onu Ööbik (*Ellen Niit*) 88
Tegusõna *nägema* pööramine
olevikus ja minevikus, eitus 90
Keda? Mida? Osastav kääne 90
Kes kus töötab? 91
Täpid (*Aino Pervik*) 92
Kordamine on tarkuse ema 93

7. TEEMA MEIE KODU 94

Tiina ja Tiiu uus kodu 94
Tiiu ja Tiina tuba 97
Küllakutse 98
Kuhu? Kus? 99
Vanaema ja vanaisa juures maal 100
Tegusõnade *olema ja elama* pööramine
olevikus ja minevikus, eitus 102
Kaks kodu (*Elju Mardi järgi*) 103
Jänku õnnetus (*Gunvor Roots*) 104
Kus elavad jänesed? 104
Kordamine on tarkuse ema 106

8. teema

AEG JA RUUM 108

Kuhu sa lähed? Kus sa oled? I 108

Sisseütlev ja seesütlev 109

Kuhu? Kus? II:

Tagasõnad *peal, peale; all, alla;*

ääres, äärde; taga, taha; ees, ette;

juures, juurde 110–111

Kiisu mängib 111

Mitu? Kui palju? Mitmes? 111

Mitu? 112

Kui palju? 113

Mitmes? 114

Mis kuu on? Mis päev täna on? 116

Nädal. Kuud 116

Öö ja päev (*M. Mališevski järgi*) 117

Kalender 117

Millal? 118

Mis kell on? 120

Päevaplaan 122

Kukerpall (*Helgi Muller*) 123

9. teema

TALVEL 124

Talve ootel

(*Evi Salm, viis Astrid Löbin*) 124

Talveröömud 125

Lumememm (*Saksa naljalaul*) 128

Uisutamas

(*Ernst Enno, viis Tuudur Vettik*) 128

Jää 129

Varblane 130

Hallvares 130

Jõulud 131

Jõulukalender 131

Jõululaupäeval 133

Tegusõna *tooma* pööramine

olevikus ja minevikus, eitus 135

10. Lisalugemist JÕULUKONTSERT ON TULEMAS! 136

Luuletused 136

Pöialpoiss (*Heljo Mänd*) 136

Näärimees teel (*Aleksander Käär*) 136

Vaikne lumi (*Viivi Luik*) 137

Tihane (*Julius Oro*) 137

Miisu näärid (*Helmi Mõttus*) 138

Karu jõulud (*Merilin Seppel*) 138

Jõulutaadi ootel (*Julius Oro*) 139

Jõuluõhtul (*Erika Esop*) 139

Esimene lumi (*Ralf Parve*) 140

Aasta (*Ilmar Trull*) 140

Laulud 141

Kelgusõit (*Reinhold Kamsen*) 141

Tiliseb-tiliseb aisakell

(*Julius Oro, viis Leo Virkhaus*) 141

Lood 142

Kui lund sajab (*Ira Lember*) 142

Hea asi (*Helju Rammo järgi*) 142

Tipp ja Täpp ja kaks lumemeest

(*Uno Leiese järgi*) 143

1. teema

SUVI LÄBI, JÄLLE KOOLI

🎵 Matkalaul

Sõber, ära väsi rändamise hoos,
anna mulle käsi, lähme üheskoos:
üks, kaks, üks, kaks.

väsima – уставать, устать
ära väsi – не уставай
üheskoos – вместе

Suvel

1. Tuletame meelde, mida tahtsid Rein, Kalle, Malle ja Marje suvel teha.

Rein, Kalle, Marje ja Malle rääkisid kevadel nii:

Rein: Suvel tahan palju jalgrattaga sõita. Lähen maale vanaema ja vanaisa juurde. Aitan vanaisa ja lähen koos temaga kalale.

Kalle: Ema ja isa tahavad matkama minna. Me sõidame üheskoos autoga mere äärde ning ujume ja päevitame seal. Eks näeb!

Malle: Mina tahan kogu aeg mere ääres olla. Ma tahan päevitada, ujuda ja palli mängida. Augustis aga sõidan vist ema ja isaga Soome.

Marje: Mina lähen hoopis koos Reinuga maale. Sel suvel tahan veel kalale ka minna.

2. Mida tahtsid Rein, Kalle, Malle ja Marje suvel teha?

Rein tahtis ...

Kalle tahtis ...

Malle tahtis ...

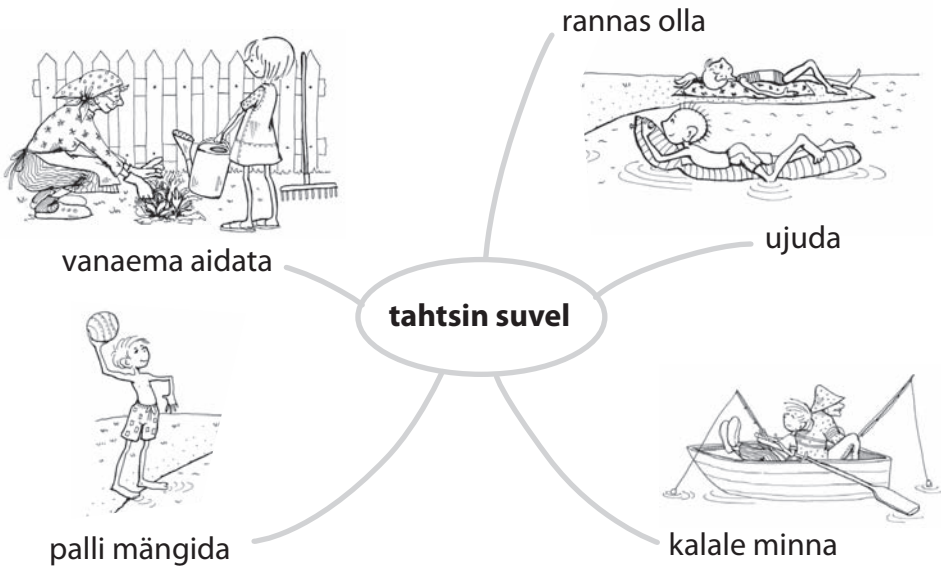
Marje tahtis ...

3. Räägi, missugune oli sinu suvi? Kasuta järgmisi sõnu.

huvitav, põnev, igav, vihmane, ilus, lõbus, mõnus, lühike, ilm oli ilus, päike paistis, müristas, lõi välku ja sadas palju vihma

4. Mida sa tahtsid suvel teha? Joonista selle kohta vihikusse näite järgi mõistekaart.

jalgrattaga sõitma, kalale minema, kala püüdma, rannas olema, ujuma, päevitama, palli mängima, telerit vaatama, raamatut lugema, hobusega ratsutama, arvutimänge mängima, rulaga sõitma, rulluiskudega sõitma, peenraid rohima, kastma, aias vanaema abistama, kirjasõbrale kirja kirjutama, koristama, suvelaagris olema, spordilaagris olema, sporti tegema, keeelaagris olema, sulgpalli mängima, lainelauaga merel sõitma, jäätist sööma, surfama, paadiga sõitma, telkidega mere ääres olema

5. Räägi pinginaabrile, mida sa suvel tegelikult tegid?

sõitsin jalgrattaga, rulaga,
rulluiskudega, lainelauaga merel,
paadiga

läksin kalale, matkale, maale
vanaema juurde

püüdsin kala

ujusin meres, jões, järves, basseinis

päevitasin mere ääres, jõe ääres,
järve ääres, Egiptuses

mängisin palli, arvutimänge,
sulgpalli, lauamänge, pimesikku,
petanki

olin keelelaagris, spordilaagris,
töölaagris, palju sõpradega koos

käisin matkamas, Soomes, Lätis

lugesin raamatut

vaatasin televiisorit

6. Loe! Mõtle jutule pealkiri. Vali oma lemmiktegelane ja jutusta tema suvest.

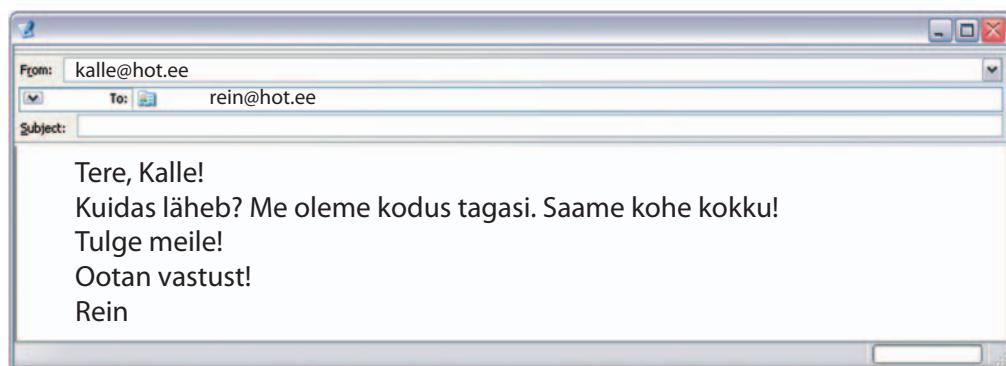

...

Rein: Tead, Marje, saadame kohe Kallele ja Mallele meili ja kutsume nad külla. Ei ole neid ammu enam näinud. Kuulame, mida huvitavat nad suvel tegid.

Marje: Saadame, aga me võime ka helistada. Saab kiiremini!

Rein: Ma saadan meili, sa helista.

Marje: Tere! Marje siin. Kas Malle on kodus?

Malle ema: Tere! Jah, Malle on kodus, just tuli! Ma annan talle telefoni.

Malle: Tere! Siin Malle. Kes räägib?

Marje: Tere! Marje räägib. Ma ei ole sind ammu näinud, tule meile külla! Räägime, mida me suvel põnevat ja huvitavat tegime.

Malle: Jah, tulen ja võtan Kalle kaasa. Kalle on ka juba maalt tagasi. Oleme tunni aja pärast teil!

* * *

Rein: Nii, Kalle, räägi, mida huvitavat ja põnevat sa suvel tegid? Kas kõik sinu plaanid said teoks?

Kalle: Jah ja ei. Ema ja isa ei saanud esialgu puhkust, seepärast olin ma juulis suve- ja töölaagris. Juulis olin ma ka nädal aega haige, gripis. Siis vaatasin kogu päeva televiisorit või lugesin raamatut. Aga augustis oli emal ja isal puhkus ning me sõitsime nädal aega autoga mööda Eestimaad ringi. Meil olid telk ja välipliit kaasas. Tegime siis ise metsas süüa, mõnikord korjasime kukeseeni ja praadisime neid. Täitsa äge oli! Aga sina ise?

Rein: Läski nii, nagu arvasin. Sõitsime maale ja olin peaaegu kogu suve maal vanaema ja vanaisa juures. Hommikul magasin kaua, kella kümne või üheteistkümneni. Käisime palju järves ujumas, mängisime poiste ja tüdrukutega palli. Tegime aias tööd, aitasime vanaemal rohida ja kasta. Mõnikord pidin hästi vara üles tõusma, selleks et saaksin koos vanaisaga järvele kala püüdma minna. Saime ahvenat, haugi ja särge. Mõnikord käis ka Marje meiega kala püüdma ja sai ka mõne kala. Siis õpetas vanaisa meid kala puhastama ja me keetsime kalasuppi, uhhaad. Supp oli igatahes väga maitsev. Marje oli päris tubli.

Marje: Muidugi olin, kõige suuremad haugid püüdsin muuseas just mina. Ja ma hakkangi nüüd kalal käima. Nii põnev oli!

Kalle: Millega sa püüdsid?

Marje: Minul oli tavaline õng, vanaisal oli aga spinning. Mõnikord kaevasime aias kalasöödaks usse, teinekord ostime kalasööta poest.

Mis läks lastel suvel nii, nagu nad tahtsid, mis teisiti?

ahven, ahvenad – окунь, окуни
meil ehk **e-kiri** – письмо по электронной почте (по e-мейлу)
ei ole näinud – не видел, не видела
haug, haugid – щука, щуки
igatahes – во всяком случае, по крайней мере
kalal käima – ходить на рыбалку
kalale minema – идти, пойти на рыбалку
kalasööt – наживка
said teoks – были выполнены, осуществились
maitsev – вкусный, -ая,-ое, -ые

muuseas – впрочем
nädal aega – целую неделю
peaaegu – почти
praadima (mina praen) – жарить, поджарить (я жарю)
praadisime – жарили
spinning – спиннинг
särg, särjed – плотва
tagasi – назад
tavaline, tavalised – обыкновенный, -ая, -ое, -ые
uss, ussid – червь, черви
välipliit – походная плита
äge oli – было здорово

Kas sa tunned Eestimaad?

7. Loe Reinu Eestimaad-reisist. Näita kaardil kohti, kus Rein käis. Jutusta, mida ta igas kohas tegi või nägi. Näita kaardil ka neid kohti, kus sina oled käinud.

Kõigepealt sõitsime Pärnusse. Pärnu asub mere ääres. Seal olime paar päeva rannas: ujusime, päevitasime ja mängisime palli. Seejärel sõitsime Emajõe äärde, panime telgi üles ja elasime ka seal paar päeva. Keetsime lõkke peal süüa ja meil oli väga tore. Ainult üks kord sadas peaaegu kogu päeva vihma. Müristas ja löi välku. Ujusime Emajões ja jalutasime metsas. Edasi sõitsime Pühajärve äärde. Seal oli palju rahvast ja meile seal väga ei meeldinud. Siis sõitsime Narva ja käisime kindluses. Kindluses oli küll väga huvitav. Järgmisel päeval sõitsime Narva-Jõesuusse. Seal oli nii ilus liivane rand ja ka merevesi oli väga soe. Teisel pool Narva jõge asub aga juba Venemaa.

haug

ahven

särg

8. Uuri välja, mitu kilomeetrit on Pärnust Tartusse. Aga Tartust Pühajärveni?

9. Vaata kaarti ja ütle, kuidas sõitis Reinu pere Pühajärvelt Narva. Mitu kilomeetrit see teeb?

10. Huvitavat lugemist! Loe sõnaraamatuga.

Selline on eesti-vene koolisõnaraamat.

soomus 1. (näit kalal) чешуя ж; 2. sõj броня ж

Milliseid kalu sa tead?

Kas tunnend kalu?

Kalad on selgroogsed, kes elavad vees ja hingavad lõpuste abil. Vees ujumiseks kasutavad nad uimi ja saba ning on tavaliselt kaitstud soomustega. Eesti vetes elavad näiteks haug, ahven, säinas, särg, koger, kiisk, koha.

hingama – дышать

jalutasime – гуляли

kiisk – ёрш

kindlus – крепость

koger – карась

koha – судак

kõigepealt – сперва, сначала

liivane rand – песчаный пляж

lõke – костёр

lõkke peal – на костре

lõpused – жабры

lõpuste abil – при помощи жабр

palju rahvast – много народа

seejärel – затем, после этого

selgroogsed – позвоночные животные

tavaliselt kaitstud soomustega –
обычно защищены (покрыты)
чешуёй

teisiti – иначе

uimed – плавники

säinas

koger

kiisk

koha

Jaanipäev

11. Loe. Kas sina oled jaanitulel olnud? Mis sulle seal meeldis?

Jaanipäev on 24. (kahekümne neljandal) juunil. Päike tõuseb siis kell 4.04 ja loojub kell 22.43. Jaanituli on jaanilaupäeval. Siis on aasta kõige pikem päev ja kõige lühem öö. Öösel ei lähegi pimedaks. Inimesed istuvad lõkke ääres, nad laulavad ja tantsivad kogu öö. Lapsed aga otsivad väikseid jaaniusse. Tavaliselt on ilm soe, aga väga tihti sajab sel päeval vihma.

12. Vasta küsimustele.

Vaata, mis kell tõuseb päike jaanipäeval ja jõuluajal?

Vaata, mis kell loojub päike jaanipäeval ja jõuluajal?

Millal on aasta kõige pikem päev?

Millal on aasta kõige lühem päev?

Mida sina suvel tegid?

JUUNI

ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE	LAUPÄEV	PÜHAPÄEV
				1 lastekaitsepäev	2	3
4 Eesti lipu päev	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14 kaduneljapäev	15 viidipäev	16	17
18	19	20	21 suve algus 21.06	22	23 jaanilaupäev	24 ☀️ 4.04 jaanipäev ☀️ 22.43
25	26	27 seitsmemägajapäev	28	29 peeterpaulipäev	30	

DETSEMBER

ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE	LAUPÄEV	PÜHAPÄEV
					1	2 esimene advent
3	4	5	6	7 nigulapäev	8	9 teine advent
10	11	12	13	14 luutsinapäev	15	16 kolmas advent
17	18	19	20	21 toomapäev	☀️ 9.17 22 talve algus 8.08 ☀️ 15.22	23 neljas advent
24 jõululaupäev	25 esimene jõulupüha	26 teine jõulupüha	27 johannespäev	28 süütalastepäev	29	30
31 vana-aasta						

13. Loe ja laula.

Jaan läeb jaanitulele

Eesti rahvaviisi järgi Riho Päts

Jaan läeb jaanitulele, miuke Jaani hobune, kaasike?
Silmad siidituttides, lakk on hõbehelmedes, kaasike!
Tiri aga tõmba, tiri aga tõmba, kaasike!

jaanipäev – Иванов день
jaanituli – костёр Ивановой ночи
jaaniuss – светлячок
kogu öö – всю ночь

loojuma – закатываться, закатиться
läeb = läheb
miuke = missugune
tõusma – вставать, встать

JÄTA MEELDE!

JAAN + I + PÄEV = JAANIPÄEV

JAANI

öö

tuli

uss

14. Kirjuta jutuke oma suvest. Otsi sõnaraamatust sõnu juurde.
Illustreeri oma töö.

15. Tee vihikusse kolm tulpa: loomad, linnud, kalad.

Jaga sõnad õigetesse tulpadesse.

tihane, hiir, kuldnokk, orav, rebane, öökull, hobune, hunt, ööbik, ilves, säinas, karu, varblane, kass, särg, tuvi, kilu, lammas, leevike, lehm, linnupoeg, vares, ahven, pardipoeg, kiisk, haug, siga, suitsupääsuke

16. Leia omadussõnad, mis iseloomustavad igat elusolendit kõige paremini.

ettevaatlik, hea, julge, kange, karvane, kerge, kibe, kole, kuri, külm, libe, tark, lühike, nobe, nõudlik, paks, pehme, pikk, raske, reibas, röömus, sile, tige, tubli, töökas, vaikne, aktiivne, igav, odav, sihvakas, uhke, vaene, lõbus, arg, kaval

JÄTA MEELDE!

PEAN, PIDIN

mida tegema?

minema, jalgrattaga **sõitma**, kala **püüdma**, **ujuma**, **päevitama**, palli **mängima**, telerit **vaatama**, raamatut **lugema**, hobusega **ratsutama**, arvutimänge **mängima**, rulaga **sõitma**, rulluisukodega **sõitma**, peenraid **rohima**, **kastma**, aias vanaema **abistama**, kirjasõbrale kirja **kirjutama**, **koristama**, suvelaagris **olema**, spordilaagris **olema**, sporti **tegema**, jäätist **sööma**, linnu toidumaja **meisterdama**

SAAN, SAIN / VÕIN, VÕISIN

TAHAN, TAHTSIN

mida teha?

jalgrattaga **sõita**, kalale **minna**, kala **püüda**, **ujuda**, **päevitada**, palli **mängida**, telerit **vaadata**, raamatut **lugeda**, hobusega **ratsutada**, peenraid **rohida**, **kasta**, aias vanaema **abistada**, kirjasõbrale kirja **kirjutada**, tuba **koristada**, sõpradega koos **olla**, midagi head **teha**

Mida sa pead täna tegema? Mida sa pidid eile tegema?

Kirjuta vihikusse, mida sa võid teha ja mida sa väga tahad teha.

17. Kuula ja korda.

mina – Miina

sina – Siina

tema – Teele

meie – Meeli

nemad – Neele

Üks, kaks, kolm, neli, viis,

kus on meie väike kiis?

Ei ole siin, ei ole seal,

vist on hiirejahi peal.

Uued sõbrad

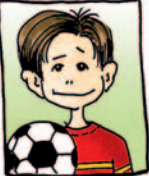

18. Loe. Kus said Teet ja Mirja oma uute sõpradega tutvavaks? Mis on Vova ja Pirjo hobid?

Teet: Vova on minu uus sõber. Me saime tutvavaks spordilaagris. Ta on venelane, aga räägib hästi eesti keelt. Tal on helesinised silmad ja pruunid juuksed. Ta on pikka kasvu, natuke pikem kui mina. Ta mängib hästi jalgpalli. Me mängime jalgpalli ühes meeskonnas, me oleme kordamööda väravavahid.

Mirja: Ka mina sain suvel endale uue sõbranna. Me tutvusime Soomes. Ta on soomlane ja ta nimi on Pirjo. Me oleme ühepikkused ja ühevanused. Me käisime koos Tampere popmuusika kontserdil. Ta elab Tampere ja talle meeldib suusatada. Talvel käib ta peaaegu iga päev suusatamas. Ma lähen talle talvel külla ja siis lähme koos suusatama.

19. Jutusta oma sõbrast või sõbrannast. Las pinginaaber joonistab su jutut järgi pildi. Pärast tehke vastupidi.

	<p>Ma sain oma sõbraga tutvavaks (kus?) ...</p> <p>Minu sõbra/sõbranna nimi on ...</p> <p>Tema hüüdnimi on ...</p> <p>Ta on ... aastat</p> <p>vana. (Ta on üheteistkümneaastane)</p> <p>Ta elab ...</p> <p>Tema aadress on ...</p> <p>Tema telefoninumber on ...</p> <p>Tema e-posti aadress on ...</p> <p>Ta käib ... klassis.</p> <p>Tal on ... juuksed ja ... silmad.</p>		<p>Ta mängib hästi ...</p> <p>Tema huvialad/hobid on ...</p> <p>Me õpime ja ... koos.</p> <p>Tema lemmiklill on ...</p> <p>Tema lemmikloom on ...</p> <p>Tema lemmiktoit on ...</p> <p>Tal on kodus ... (koer, kass, papagoi, hamster, rott, merisiga)</p> <p>Tema lemmikraamat on ...</p> <p>Talle meeldib ...</p> <p>Talle ei meeldi ...</p>
---	--	---	--

Tähestik

Aa	Aili, Aino, Aita	Aadu, Anti, Ants
Bb	Barbara, Berit, Berta	Benno, Bernhard, Boriss
Cc	Carolina, Carmen	Caesar
Dd	Dagmar, Diana, Doris	Daniel, Dmitri, Donald
Ee	Ellen, Ene, Ester	Eero, Enn, Erki
Ff	Fanny, Frieda	Feliks, Ferdinand
Gg	Gisela, Gerda, Gertrud	Guido, Gunnar, Gustav
Hh	Heidi, Heldi, Helju	Heiki, Hendrik, Heino
Ii	Imbi, Inge, Ivi	Ilmar, Illimar, Ivo
Jj	Jaana, Janne, Juuli	Jaan, Joosep, Juhan
Kk	Katrin, Kersti, Kertu	Kaarel, Kalev, Kaljo
Ll	Laine, Leili, Liia	Lauri, Leo, Loit
Mm	Maire, Margit, Milvi	Mait, Marko, Margus
Nn	Naima, Neidi, Nelli	Neeme, Nigul, Nils
Oo	Olivia, Olve, Olvi	Oskar, Ott, Otto
Pp	Piia, Pilvi, Päivi	Paul, Peeter, Priit
Rr	Raili, Riina, Roosi	Raimo, Rein, Risto
Ss	Saima, Sirli, Sirje	Sander, Sten, Sven
Tt	Tiina, Tiia, Tiiu	Tiit, Teet, Taavi
Uu	Ulmi, Ulvi, Urve	Urmo, Ustus, Uno
Vv	Valve, Viive, Virve	Valdo Valdur Vello
Õõ	Õie, Õilme, Õne	
Ää	Änni	Ärni
Öö		
Üü	Ülle, Ülli	Ülar, Ülo, Üllari

20. Arva, millised võiksid olla eesti nimed. Kes on nendest poiss, kes tüdruk? Ütle oma eesti sõprade nimed.

Jörg, Gerd, Gertrud, Tanel, Urmas, Marina, Vambola, Natalie, Riho, Eugenia, Vello, Oskar, Õne, Ülar, Riccardo, Dagmar, Riho, Niina, Julius

21. Kas sa tead eesti poiste ja tüdrukute nimesid? Tee nimedest näidiste järgi sõnakett.

Mati

Ivo

Oskar

Ilme

Eve

Ellen

KORDAMINE ON TARKUSE EMA

TULETA MEELDE!

KES?

mina/ma
sina/sa
tema/ta
meie/me
teie/te
nemad/nad

KELLE (oma)?

See on **minu** pall.
See on **sinu** pall.
See on **tema** pall.
See on **meie** pall.
See on **teie** pall.
See on **nende** pall.

KEDA? (nägema, ootama)

Oota **mind!**
Ma ei näe **sind**.
Oota **teda** siin!
Palun oota **meid!**
Ma ei näe **teid** enam.
Ära oota **neid!**

MINA
SINA
TEMA
MEIE
TEIE
NEMAD

KELLEL?

MINUL/MUL
SINUL/SUL
TEMAL/TAL
MEIL
TEIL
NENDEL/NEIL

KELLELE?

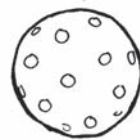
MINULE/MULLE
SINULE/SULLE
TEMALE/TALLE
MEILE
TEILE
NENDELE/NEILE

Kas sinul/sul on jalgpall?	Jah, on küll.	Ei, minul/mul ei ole.
Kas temal/tal on jalgratas?	Jah, on küll.	Ei, temal/tal ei ole.
Kas meil on raha?	Jah, on küll.	Ei, meil ei ole.
Kas teil on telefon?	Jah, on küll.	Ei, teil ei ole.
Kas nendel/neil on auto?	Jah, on küll.	Ei, nendel/neil ei ole.

Kellele sa helistad?
Kellele sa palli viskad?
Kellele sa kommi annad?
Kellele sa e-kirja saadad?

22. Pane lünka kas *minu, sinu, tema, meie, teie* või *nende*.

Kelle pall see on? See on (mina) ... pall. Kas see on (sina) ... pall?
Ei, see ei ole (mina) ... pall, see on (tema) ... pall. Poisid, kas see on (meie) ... pall? Ma võtan selle kaasa.

Liis: Tere, Rein! Kelle telefon see on?

Rein: (mina) ... oma see küll ei ole, aga võib-olla on see (Madis) ... oma. Ta oli just siin, võib-olla unustas.

Teet: Kas sa tead, kelle õng see siin on?

Jüri: Võib-olla (Marje ja Gert)... oma.

Nad püüdsid jõe ääres kala.

Mati: Tüdrukud, kas need on (teie) ... värvipliatsid?

Mare: Need on vist tõesti (meie)... omad.

23. Koosta küsimus ja vasta.

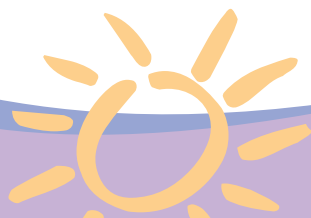
Mis sul on?	(ma)	Mul on pall.
Mis ... on?	(ta)	Tal on ...
... .. ?	(meie)	... ..
... .. ?	(teie)	... ..
... .. ?	(nemad)	... ..

24. Kes keda aitab? Kes keda ootab?

Ma aitan sind.	Ma ootan ...	Palun aita meid!	Palun oota ... !
Sa aitad teda.	Sa ootad ...	Kes sind aitab?	Kes ... ootab?
Palun aita mind!	Palun oota ... !	Ära aita mind!	Ära oota ... !
Kes aitab meid?	Kes ootab ... ?		

25. Pane lünka sobiv sõna (*mind, sind, teda, meid, neid, teid*).

1. Keda Jüri aitab? Kas sind? Jah, ta aitab ...
2. Keda Teet aitab? Kas Priitu? Jah, Teet aitab ...
3. Keda Kadri ootab? Kas Tõnu? Jah, ta ootab ...
4. Keda te, tüdrukud, siin ootate? Kas Kaiet ja Õiet? Jah, me ootame ...
5. Poisid, tulge aidake ... ! Me palume abi.
6. Kas teil on abi vaja? Me tuleme ja aitame ... !

26. Kellele sa helistad, saadad meili, annad oma mobiilinumbriga? Pane lünga sobiv sõna (mulle, sulle, talle, meile, teile, neile).

1. Kas sa helistad emale? Jah, ma helistan ... .
2. Ütle oma meiliaadress, ma saadan ... meili.
3. Ära viska ... palli . Ta ei saa praegu püüda.
4. Kutsume Vello ja Jüri sünnipäevale. Helistame ... !
5. Miks te ei helistanud ...? Me ootasime teie kõnet.
6. Ma annan ... oma mobiilinumbriga. Helista mulle õhtul!

27. Tehke laused eitavaks.

(ei karda, ei oota, ei aita, ei püüa, ei ela, ei laula, ei päevita, ei õpi, ei kirjuta, ei mängi)

1. Meie õpime koos eesti keelt.
2. Sina mängid õues jalgpalli.
3. Mina kirjutan vanaemale kirja.
4. Teie laulate koos laulukooris.
5. Minu sõber elab Tallinnas.
6. Me kardame suurt koera.
7. Kas te ootate mind?
8. Miks nad mind aitavad?
9. Jüri ja Malle päevitavad rannas.
10. Jüri püüab tihti jõe ääres kala.

28. Keela oma sõbral neid asju tegemast.

õppima hilja õhtul; kartma koera; täna jalgpalli mängima; kirjutama kirja; kaua telefoniga rääkima; mind ootama; teda kiusama

Näide: Ära õpi hilja õhtul! Ära karda koera!

29. Korda ja jäta meelde!

Kes see/need on?

mina/ma, sina/sa, tema/ta, meie/me, teie/te, nemad/nad *See olen mina.*

Keda sa näed, ootad?

mind, sind, teda, meid, teid, neid *Ma näen teid.*

Kelle (oma) see on?

minu, sinu, tema, meie, teie, nende *See on meie oma.*

Kellel on telefon?

minul/mul, sinul/sul, temal/tal, meil, teil, nendel/neil *Neil on telefon.*

Kellele sa helistad, kirjutad, annad, saadad?

minule/mulle, sinule/sulle, temale/talle, meile, teile, nendele/neile
Ma helistan sulle.

30. Jutusta oma sõbrannast või sõbrast.

1. Kus sa oma sõbraga tuttavaks said?

(koolis, laagris, trennis, matkal, reisil, lasteaias, kunstiringis)

Ma sain oma sõbraga tuttavaks ... / Ma tutvusin oma sõbrannaga...

2. Mis sulle sinu sõbranna või sõbra juures meeldib?

(abivalmis, sõbralik, tore, heatahtlik, lõbus, huvitav, tark, osav)

Mulle meeldib, et mu sõber on ...

3. Kuidas ta välja näeb?

(pruunid juuksed, sinised silmad, ühepikkused, minust natuke pikem/
lühem)

Tal on sinised silmad ja ...

4. Mis te koos teete?

(õpime, käime kinos, teeme sporti, kuulame muusikat, mängime õues, käime
trennis, käime muusikakoolis)

Me käime koos trennis ja mängime õues.

